

УОЛТ УИТМАН
ПЕСЕН ЗА ГОЛЯМАТА БРАДВА

Превод от английски: Владимир Свинтила, 1992

chitanka.info

1.

*Оръжие с красива форма, голо, бледо,
резец, изтеглен от гръдта на майката земя,
втвърдена плът, метална кост, един-единствен
член,*

*една едничка устна, лист синьо-сив, израснал
от червена топлина със ръкохватка, никнала от
мъничкото*

*семенце, лежала под тревите и върху тревата,
да се облегнеш върху нея, тя да се облегне върху теб.*

*Здрави форми и атрибутите на здрави форми,
мъжествен занаят, мъжествени видения и
звуци,*

*различните безкрайни редове емблеми, музикални
късове,*

*пръстите на органиста, скачащи стакато
по клавишите на мощен орган.*

2.

*Добре дошли, страни от цялата земя, всяка в своя
вид,*

добре дошли, страни на пинията и дъба,

добре дошли, страни на лимона и смокинята,

добре дошли, страни на златото,

добре дошли, страни на житото и на маиса,

добре дошли, страни на гроздето,

добре дошли, страни на захарта и на ориза,

добре дошли, страни на белия памук,

*добре дошли, страни на белия картоф, на сладкия
картоф,*

*добре дошли, полета, планини, пустини, лесове и
прерии,*

добре дошли, поречия,
 просторни равнини, разкриващи се гледки,
добре дошли, неизмерими паши,
добре дошла, ти плодородна пръст
 с овошки, лен, пчели, коноп,
добре дошли сте като другите и вие, твърдоликите
страни,
 страни богати, както са
 страните на златото, житото и плодовете,
 страни на мини, на мъжествени и каменисти руди,
 страни на въглища, на мед, олово, цинка и калая,
 страни на тежкото желязо, страни, където правят
брадви.

3.

Дрѣвникът до кубиците с дърва
 и брадвата, подпряна върху него,
дърварска хижа със лоза над входната врата,
 отпред пространството разчистено за
мъничка градина,
 неравномерни капки дъжд върху листата след
утихналата
 буря,
 стон и оплакване на интервали — спомен за
морето,
 споменът за кораби, ударени от бурята,
 полегнали встрани с пречупени мачти,
 чувството, което будят едрите греди на
старомодни къщи
 и хамбари, дошлата на ума случайно книга или
повест,
 пътуване за авантюра на мъже, семейства и
покъщнина,
 тяхното установяване на суша и основаването
на града,
 пътуването на ония, дето тръгнаха да търсят нова
Англия,

намериха я, сложиха началото ѝ всякъде
със селищата в Арканзас, Отава, Колорадо,
Уиламети,
бавният прогрес, оскъдната трапеза, брадвата,
оръжието и дисагите, мъжествената хубост на
момчетата
от лесовете, на мъжете от леса със ясните
и неподправени лица, хубостта на независимия дух,
потегляне, деяния, които на самите тях се
упоават,
американското презрение къмто статут и
церемонии,
необузданата непоносимост на принудата,
невъзпрепятствено възникнали характери, намекът,
месарят в кланицата, моряците на шхуни и
гемии,
салджията и пионерът, дърварите във зимните им
лагери,
разпукването на зората във леса, снегът на
ивици
по стволовете на дърветата, случайното
потракване със зъби,
изпълненият с радост ясен звук на твоя
собствен глас,
безгрижната ти песен, от нищо неподправеното
съществуваш¹
и тежкият вседневен труд, искрящият във
мрака огън,
вкусната вечеря, разговорите, леглото —
цялото от хвойна и постлано с меча кожа;
зидарите на работа по градовете или където и да
било,
приготвените скоби, изграждане на правите
ъгли,
рязане с трион, дълбането на жлебове, издигането
на гредите и настаняването по местата им —

поставянето им на редове, на жлебовете пасването
в ръбовете,
 както са били скроени, удари на чукове и
чукчета,
 позите на мъжките тела — наведени, изправени,
разкрачени
 върху гредите, държащи се за стълбове и скоби,
една ръка обгърнала дъската, другата с надигната
секира,
 притискащи дълги подови дъски да бъдат
наковани,
 позите им като свалят своите оръдия за
производство
 върху подпорните греди, отекващите гласове
във празната постройка, строящият се във града
огромен склад, шестимата дограмаджии —
диамата в средата и по двама в двата края,
внимателно
 понесли на плещите си греда за тежката
кръстачка,
 редицата зидари със мистрии в дясната ръка, които
бързо
 вдигат предната стена от края и до края 200
стъпки,
 пластичното изправяне и свеждане на гърбовете,
 несекващия удар на мистриите върху тухлите,
самите тухли, слагани една връз друга толкоз
майсторски
 на техните места, намествани с единствен
удар
 е дръжката, кубиците материали, хоросанът на
площадките
 и здравето напълване на таргите от
таргаджиите;
 майсторите на мачти в корабостроителниците,
тълпящите се

редове подрастващи чираци, издигнатите
брадви
върху четвъртитото дърво, придаващи му формата
на мачта,
отчетливото късо тракане на остриетата
стомана,
косо удряци о ствола, отскачащите разни парчетии,
литнали големи трески и талаш, движението
гъвкаво
на загорелите ръце, на ханшовете във работните
костюми,
конструкторът на кейове, на мостове, на
вълноломи,
На стрехи, на салове и на диги срещу океана;
градският пожарникар — пожарът който
бързо
се разгаря, пристигащите помпи, грубите
провиквания,
ловкостта и дързостта, мощната команда
на военната тръба, строяването в редове,
издигането
на ръцете, тласкащи водата, синьо-бялата ѝ
струя,
влизането в действие на стълбите и куките,
събарянето,
сеченето на свързващите дървени конструкции
или на подовете, ако ли огънят под тях мъждее,
тълпата
с озарените лица, която гледа блясъци и гъсти
сенки;
ковачът при огнището и този, който след това си
служи
със ковашкото изделие, заварките, каляването
на метала, тоз, който пробва острието с пръст,
ковачите на брадви, малки и големи, човекът,
който хубаво одялва дръжката и здраво я поставя
във отвора, всичките ѝ собственици също —

първите изпълнени с търпение техници, архитекти,
инженери,
далечните строежи във Асирия, постройките
във Мистра,
ликторите в Рим, вървящи винаги пред консула,
най-древните войници на Европа с брадвите си в
боя,
издигнатите във ръцете брадви, ударите по
скритите
в шлемове глави, предсмъртните стенания
и грохването на телата, притичването на приятели
и врагове натам, обсадата на разбунтувалите
се
васали, решени да си върнат свободата,
предлагането
да се предадат, ударите с брадва върху
крепостната
порта, примирието, преговорите, пленяването
и опожаряването на античен град, нахлуването
в него
на наемници и фанатици на шумни групи и без ред,
вик, кърви, пламъци, пиянство, лудост,
имущества,
безпрепятствено ограбвани от домове и храмове,
стенанията на жени в обятията на
разбойници,
хитрост, подлост и грабеж на съпровождащите
армията,
бягащи тълпи мъже, жени и старци в
отчаяние,
адът на войната, жестокостта на
предразсъдъците,
това е списъкът на изпълнителните думи и
дела,
и справедливи, и несправедливи — мощта на
личностите,
справедливи и несправедливи.

*Мускули и дързост, било е винаги така!
Каквото дава сили на живота, дава сили на
смъртта!*

*Смъртта напредва колкото и живите напредват,
а бъдещето не е по-несигурно от настоящето,
защото грубото в земята и в човека толкова е,
колкото и деликатното в земята и в човека.
Не устоява нищо — само личностните качества!*

*Какво си мислите, че устоява?
Какво си мислите, че някакъв огромен град ще
устои?*

*Или манифактурна процъфтяваща държава?
Или подготвената институция?
Или строеният със най-голяма грижа параход?
Или хотели от желязо и гранит? Или шедьоврите
на инженерното изкуство, фортовете и
съръженията?*

*Махни на туй с ръка, тези не трябва да скъпим
заради тях самите, те доживяват своя час,
за тях танцуват танцовачките и свирят
музикантите, за тях
минава представлението, всичко е, разбира се,
добро,
добро е всичко, само че до първото
предизвикателство.*

*Велик е този град, чиито жители —
мъжете и жените — са велики,
дори да е от мръсни хижи, той е най-великият в
света!*

*Местото, дето се издигат величествени градове,
не е местото с дълги кейове, със докове,*

манифактури, складове на стоки, нито местото
на безбройните салюти на пристигащите и на
вдигащите
котва кораби, нито местото на високите и скъпи
сгради
или на магазините със стоки от света,
нито местото на прекрасните библиотеки и
училища,
нито местото, дето изобилствуват парите,
нито мястото с най-гъсто население.

Градът е там, където има мускулести всякакви
оратори
и бардове, градът е там,
където е обичан, в отговор самият ги обича и
разбира,
където има паметници на герои за общите дела
и мисли,
където пестеливостта е на местото си
и предвидливостта на своето място,
където и жените, и мъжете мислят със усмивка за
закона,
където спира робството и спират господарите на
роби,
където населението се опълчва цялото като един
човек
срещу несекващата наглост на избраните лица,
където гордите мъже или жени се вдигат, както
океанът
издига своите помитащи, разперени вълни,
където вътрешната власт предшества външната,
където гражданинът винаги е бил най-важното и
идеалът,
а президентът, кметът, губернаторът
и тем подобни са платени пълномощници,
където преподават на децата да са свой закон сами
и да разчитат на самите себе си,

където общото съгласие се вижда във
обществените работи,
където размисълът за душата винаги е насърчаван,
където и жените излизат в демонстрации с
мъжете,
където е градът на верните приятели,
където е градът на непорочни сексуални отношения,
където е градът на здравите бащи,
където е градът на майките с най-хубави тела,
където е велик градът.

6.

Как бедни ни изглеждат доводите
 пред предизвикателното дело!
Как свежестта на градските богатства
 вехне пред погледите на мъже и на жени!
Всички чакат или пък вървят наслуки
 докогато силният човек не се яви —
силният е доказателство за стойността
 на племето и за възможностите на всемира.

Когато той или пък тя се появят, богатствата се
изпарява!,
 споровете за душата секват, старинните обичаи и
фрази
 са оспорени, отблъснати или се изоставят.

Какво тогава е печеленето на пари, какво тогава
може то?
Какво тогаз е твоята почителност?
Какво са твойта теология,
 настойничества, общества, традиции, кодекси?
Какво е твойто съгласуване със битието?
Какво е твойта придирчивост към душата?

7.

Безплодният пейзаж покрива рудата, от най-добрите,
напук на всякакви отблъскващи привидности,
там мината е, там са и миньорите, пещта е там,
топенето
е свършено, ковачите са с чук и клещи във
ръцете,
каквото винаги е служило и винаги ще служи им е
под ръка,
то е служило на всички — на разговорливия
и с тънко чувство грък и дълго преди гръка
послужило е във строежа на постройките,
които траят повече от всичко, послужило е на
евреина,
персиеца и индустанеца във най-дълбока древност,
послужило е при издигането на могилите край
Мисисипи,
послужило е и на хората, оставили реликвите си в
Мексико,
послужило е на строежа на храмовете в Албион,
в лесовете и полетата, от неодялани греди,
послужило е на друидите, послужило е на
изкуствените
проходи — широки, възвисени, мълчаливи —
върху снежните високи хълмове на Скандинавия,
послужило е на ония, дето в незапомнените
времена
са връзвали в гранита образи на слънцето, звездите,
на корабите и на океанските вълни,
послужило е и за пътищата, по които са нахлули
готите,
послужило е на пастирските народи, на чергарите,
послужило е и на келта, който обитава надалече,
послужило е на суровите пирати в Балтика,
послужило е преди всички тях на почитаемите,
безобидни хора в Етиопия,

послужило е в дялането на кормила за бойните
галери,
послужило е за големите дела по суша и море
в Средновековието и преди Средновековието,
послужило е и тогава, както днес,
на живите не само, също и на мъртвите.

8.

Аз виждам европейския палач.
Той е маскиран, във червена дреха,
дъгокрак, със силни голи мишци,
той се подпира на широка брадва.
(Кого обезглави последен ти, палачо на Европа?
Чия е тази кръв по дрехата ти, лепнеца и мокра?)

Аз виждам светли заливи зад мъчениците,
аз виждам слизащите духове от ешафода,
духовете на посечени аристократи, на некороновани
красици,
обвинени в нещо си министри и детронирани
красе,
и на съперници, изменници и отровители, изпаднали
в немилост пълководци и така нататък.

Виждам тез, които всякъде са мрели за добрата
кауза,
посевите редки са, но както и да е,
пак жетвата не ще да ни убегне.
(Помнете го, завоеватели, свещеници,
помнете, жетвата не ще да ни убегне!)
Виждам как кръвта изцяло е избърсана от
брадвата,
и дръжката на брадвата, и острието ѝ са
чисти,
те не проливат повече кръвта на европейските
аристократи
и не посичат шиш на красици.

Аз виждам как палачът се отдръпва, става
непотребен,
аз виждам ешафода остарял, мухлясал, изоставен,
не виждам вече брадва върху него,
аз виждам мощната приятелска емблема на
властта
на мойто племе, най-новото и най-голямо племе.

9.

(Америка, на показ не излагам своята любов към
тебе,
аз знам това, което имам!)

Брадвата свисти,
гъстата гора изрича неизбистрени слова,
те падат долу, те възправят се и възприемат
форма,
хижи, стрехи, пристанища и наблюдателници,
верига, рало, пика, щипци, сабя,
фирма, релса, стълб, панел, подпора, дървена
обковка,
приборна дъска, фронтон, крепости, таван,
салони,
академии, изложби, органи, библиотеки, корниз,
решетки,
кулички, балкон, пиластър, портик, гребло,
мотика,
вила, моливи, фургони, жезъл, струг, трион, каляска,
чукче, клин и ръчката на печатарска преса,
стол,
тръба, бъчварски обръч, маса, портичка, рамка на
прозорец,
под, крило на ветропоказател, кутия с
ръкоделие,
шкаф, струнен инструмент, рамка и какво ли не,

и Капитолият на Щатите и Капитолии на народите на

*Щатите,
тържествен, дълъг ред от улици,
подслони за сираците, за бедните и болните,
големи манхатънски параходи, кръстосващи моретата.*

*Формите възникват!
Формите на употребата на брадвата,
на тез, които я употребяват и на всички покрай тях,
секачи на гори и извозвачи,
свалящи дървата до Пекъбскот и Кенебек,
жители на хижи в планините в Калифорния
или край мъничките езера, или в Колумбия,
живеещи на юг покрай брега на Джайла или Рио Гранде,
приятелските сбирки, характерите и шегите,
живеещи край Сент Лорънс или на север във Канада
или надолу в Мелоустоун, живеещи по бреговете
и далече от брега, рибари, китоловци и полярници,
пробиващи си път сред ледовете.*

*Формите възникват!
Формите на фабрики и арсенали, на леярници и на пазари,
формите на жепеколовози,
формите на мостове, просторни скели, трупи, арки,
форми на флотилии, на баржи, на корабите, теглени с буксир,
на плоскодънки в езера или в канали, сухи докове край Източния и край Западния океан, край заливи
и всякакви места, редиците от мостици,
работещите
вътре и отвън, разхвърляните инструменти,
големият*

и малък свредел, теслата, болта, линията,
нивелира.

10.

Формите възникват!
Формите измервани, изрязвани, заклени, сглобени,
формата на ковчега за мъртвеца,
за да почива в нея проснат под савана,
формите, възникнали от положенията —
от положението в новобрачното легло,
формата на дървените ноцви, форма на люлеещо се
конче,
формата на бебешката люлка, формата на
подовите дъски,
подовите дъски за краката на танцуващите,
формата на дъските във бащиния дом,
дома на приятелите с децата си родители,
формата на стряхата на къщата на младия
щастлив човек
или жена, на младия щастливо задомен човек
или жена,
покривът над обедата, приготвен с радост от
почтената жена
и радостно изяден от почтения съпруг,
доволен подир дневния си труд.

Формите възникват!
Формата на мястото за арестанта в
заседателната зала
на съда и формата на нея или него, седнали на
мястото,
формата на бара, върху който се обляга младият
пияч
на ром или пък старият пияч на ром,
формата на стъпалата, по които иде някакъв
доносник,

формата на хитрия диван с прелюбодейна
непочтена двойка,
формата на масичката за хазартните игри
със дяволските загуби или печалби,
формата на стълбата, предназначена за
изобличения
в убийство — с ужасното лице и с ръцете в
белезници,
шерифът с неговите заседатели, безмълвната
тълпа
със побелели устни и поклащането на възето.

Формите възникват!
Форми на врати, водещи към много входове
и много изходи, вратите, през които преминава
приятелят, с когото сме се разделили, поруменял,
забързан,
вратите, през които влизат хубавите новини
в които влизат също тъй и лошите,
вратите, през които синът напусна своя дом,
изпълнен със доверие във себе си, самодоволен,
вратите, през които се завърна подир дългото,
скандално станало отсъствие, грохнал, болен и без
средства.

11.

Лицето ѝ възниква!
Несъхранената със по-голяма грижа от когото и да
било
и съхранената със по-голяма грижа от когото и
да било,
безличието, мърсотията, в която тя се движи,
не я направиха безлична или мръсна,
отгатва мислите ни, както отминава, за нея нищо
не остава
скрито, тя въпреки това е деликатна и
приятелски

предразположена, най-любезната е тя, не признава
изключения,
не вижда от какво да се бои, кавгите, клетвите,
хихикането,
непристойните слова не я засягат като
преминава,
тя е безмълвна, пълна е със самообладание, така че
те не я обиждат, тя ги приема, както
природните закони
ги приемат, тя е силна, тя също тъй природен е
закон —
не съществува по-могъщ закон от нея.

12.

Главната форма възниква!
Формата на цялостната демокрация, резултат от
векове,
форми, които вечно проектират нови форми,
форми на необузданите, мъжествените градове,
форми на приятели, на даващите ни приют по
цялата земя,
формата, прегърнала земята, формите в обятията
на Земята.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.